

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne.

Stana na leto K 10⁰

1/2 leta . . . „ 5⁰

1/4 „ . . . „ 2⁵⁰

Posamične številke stanje . . . 8 vint

Ka naročila brez doposlano naročilne so ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 88.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v l. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v l. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

Oglasni in poslanec se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 lin., 2-krat 14 lin., 3-krat 12 lin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 lin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Deželni proračun.

Naš deželni zbor v baš minolem zasedanju ni mogel priti do tega, da bi se bil pečal s proračunom ter bi bil sprejel primeren proračun, dasi se je v finančnem odseku pridno reševalo številke proračuna. Treba bo torej v prihodnjem zasedanju vzeti ga v roke in v javni seji temeljito obdelati in sprejeti primeren proračun, odgovarjajoč finančnemu stanju dežele in nanašajoč se na naše potrebe.

V članku, v katerem smo bili naznanili, da je deželni zbor odgojen, smo povedali, da se je gledé na deželni proračun naš Slovenski klub postavil na stališče, da ne dovoli nobenih novih davkov razven povišanja davščine na pivo, da hoče spremembo sistema davčnega obremenjenja ter da hoče imeti pred seboj jasno določilo, kako se porabijo dohodki. In enkrat moramo priti tudi do tega, da spravimo v proračun naše šolstvo in ceste in bolniške troške. V deželnem gospodarstvu hočemo korenite spremembe in nikakor nas ni volja trpeti še dalje, da bi se delali in sprejemali taki proračuni, kakoršni so bili pod Pajerjem.

Stališče naše stranke je zdravo in pametno. Naša stranka hoče spraviti v red deželno gospodarstvo ter mu dati smer resničnega koristenja naši deželi. To je pa tudi prvokrat, da se je odločno čula slovenska beseda, stremeča po koreniti spremembi v deželnem gospodarstvu. Naše ljudstvo naj to upošteva in podpira naše poslance pri tem deželi koristnem prizadevanju.

Nočemo novih davkov, hočemo si urediti gospodarstvo tako, da se kolikor toliko utesnimo; po zvišanju doklad bi se moglo seči pač le v skrajnem slučaju, ali kakor sedaj kaže finančno stanje, tega ne bo treba. Naša stranka je za to, kakor smo že povdarjali v uvodniku 5. t. m., da ne dovoli nobenih novih davkov razven povišanja davščine na pivo.

Pred vsem treba varčiti in na to stališče se je postavil deželni odbor že pri sestavljanju proračuna.

Tako na primer so se znižali splošno upravni troški za 10264 K. Znižala se je namreč:

a) za 6385 kron potrebščina deželnega tajništva, kajti namesto plače deželnega svetnika, se prevdarja plača deželnega tajnika v VII. plačilnem razredu kakor tudi iz razloga, ker se iz ekonomičnih ozirrov ne prevdari potrebščina za drugega konceptnega adjunkta; to mesto je namreč ostalo prazno vsled smrti podtajnika Dosso-ta;

b) za 460 potrebščine za deželno pisarno; to pa vsled upokojitve enega pomožnega uradnika, ki je vžival starostne doklade;

c) za 1000 K potrebščina za pisarniške pripomočke;

d) za 2000 K potrebščina za tiskovine;

e) za 2000 K potrebščina za pohištvo;

f) za 5000 K za izdajo deželnega zakonika in

g) za 3000 K potrebščina za pobiranje deželne davščine na pivo, ker se upa, da zmanjšani krediti, ki so se proračunali za bodoče leto, bodo morda zadostovali v pokritje dotičnih stroškov.

Da se »Upravni stroški« znižajo za celih 10264 K, je to dokaz, da ima deželni odbor trdno voljo, v deželni upravi kar največ mogoče varčiti.

Upravni stroški naraščajo progresivno pri vseh javnih činiteljih; tako so na primer stroški naše deželne uprave narastli od leta 1911 do leta 1912 za 11700 K in od 1912 do 1913 za drugih 13506 K, dočim, kakor že omenjeno, za bodoče leto se ti troški prevdarjajo v znižanem znesku za 10264 K.

Občuten povišek pa kažejo »Troški za poljedelstvo«, ki so narastli od 209.648 K v letu 1913 na 226.182 ter so se vsled tega povišali za 16.534 K.

Moralo se je namreč zvišati sledeče kredite in sicer: za 118 K potrebščine za agrarni urad, ker sta dva agrarna nadzornika prestopila v VII. oziroma VIII. razred, kar se je zgodilo dne 21. novembra odnosno 4. februarja 1913 in za kar se je bila prevdarila potrebščina za dobo od 21. novembra odnosno 4. februarja do 31. decembra 1913;

Za 2100 K potrebščina za deželni zavod za vzajemno zavarovanje goveje živine, kajti dočim se je znižal za 500 K kredit za potne troške in za 1000 K oni za tisk, moral se je povišati za 3500 K štatutarni prispevek k lečilnim stroškom krajnih podružnic in za 100 K kredit za 4 dnevničarje, izmed katerih

bode mogel eden prejemat s 1. januarjem 1914 višjo plačo, zagotovljeno mu po pravilniku za osebe deželnih uradov,

Za 5000 K kredit za »Pospeševanje govedoreje« in to z ozirom na višji potrošek, ki ga bode imel deželni zalog radi uveljavljenja novega zakona od dne 16. aprila 1913 dež. zak. št. 25;

Za 8316 K potrebščina za »Deželno kmetijsko šolo« to pa z ozirom na letošnji proračun tega zavoda, o katerem bomo kasneje govorili.

(Dalje prih.)

„Tako ne gre več naprej“.

Celovški »Mir« je priobčil 7. t. m. lep članek »Tako ne gre več naprej!« V članku pravi: nad dve in pol leta je že preteklo, odkar so volilci poslali na Dunaj svoje novoizvoljene poslance. Kljub temu je v ustroju državne uprave ostalo vse pri starem. Nemška birokracija vlada. Nemcem se izpolnjujejo vse njihove želje, Slovani ne dosežejo ničesar. Sedaj je zopet sklican državni zbor, ali razmere so tako zamotane, da nihče ne ve, kaj pride. Le to slutijo vsi, da stojimo pred novo dobo v razvoju naših notranjepolitičnih razmer. Pa naj že bo kakor hoče, to stoji, da danes nas nihče ne vpraša, da smo mi danes izranžirani iz vrste onih faktorjev, ki bodo določili smer bodočega razvoja. Članek dostavlja: Kje so časi »Slovenske Unije«, v koji smo tudi Jugoslovani igrali tako pomembno ulogo! Prešli so in z njimi je ostala naša današnja — splendid isolation! Revizija naše politične taktike na Dunaju je neodložljiva in neobhodno potrebna, če se hočemo obvarovati še večje škode. Dne 1. marca t. l. se je govorilo o tem v seji centralnega izvršilnega odbora Vseslovenske Ljudske Stranke. Padale so zelo ostre besede. »Že danes pa lahko konstatiramo kiyavo potrebo, da postane slovenska politika v državnem zboru bolj odločna, bolj enotna in bolj smotrena. Popustljivosti, kakor smo jo zadnje čase opažali v vodstvu slovenske politike na Dunaju, ne moremo odobrati, sicer bi bili sokrivi neuspehov, ki jih gotovo rodi«..... Najhuje je na Koroškem; odnošaji neznosni in obupni, ni je niti ene same svetle točke na našem narodnem obzorju!

Kje iskati vzroka teh usodepolnih neuspehov? Brez dvoma je eden glavnih

vzrokov nasilnost in nepopustljivost nemških nacionalcev, ali na drugi smo pa pogrešali primernega odpora in energije v vrhovnem vodstvu slovenske politike. Tako opravičeno toži člankar, potem pa pribije to-le dejstvo: Edino z rekurzi, pri katerih ni mogla odločevati politična moč strank, ampak le suhi paragrafi, je vodstvo koroških Slovencev čisto samo na več poljih doseglo lepe uspehe.

Člankar izvaja potem, da ni dobro in zdravo, da je načelnik Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Šusteršič ob jednem deželni glavar, vsega ne zmore en človek, on kot deželni glavar ima posebne dolžnosti do Kranjske dežele, ki ni da bi se vselej morale strinjati z interesi izvenkranjskih Slovencev; on je odgovoren za gospodarsko politiko stranke na Kranjskem, kar ga lahko spravi v navskriž s potrebami Vseslovenske ljudske stranke. — Slovenska politika na Dunaju pa zahteva voditelja, ki nima vezanih rok po svojih uradnih dolžnostih, ki je na zgoraj popolnoma neodvisen in brez ozirov na levo in desno vsikdar stori le to, kar on sam in njega klub kot koristno spoznata za CEL narod.....

Dr. Šusteršič je odstopil in njegov naslednik v predsedstvu Hrvatsko-slovenskega kluba v parlamentu na Dunaju je dr. Korošec. Ali pridejo vse one spremembe, izražene v »Miru«? Želimo jih tudi mi, ki stojimo izven V. L. S., želimo, da bodi slovenska politika v državnem zboru odločna, enotna, smotrena, želimo, da vsi slovenski poslanci store vsikdar le to, kar spoznajo koristno za cel narod! Za cel narod — to posebno povdarjamo, ker strankarske koristi so navadno združene s škodo naroda.

Ne bomo naštevali, kaj je bilo in kako bi bilo moralo biti, pred očmi imamo le žalostno dejstvo, da vodilni politiki slovenski, ki so v V. L. S., so dosegli le to, da danes nas nihče ne vpraša, da nič ne veljamo, ker ni bilo primernega odpora, ni bilo energije, ni bilo smotrenosti in ni se delalo za koristi celega naroda... Na Koroškem je tako, da tam ni danes niti ene same svetle točke na našem narodnem obzorju! Torej tako daleč smo. Toda tako kakor doslej ne gre več naprej! Kajti če pojde, potem pade prva Koroška popolnoma v nemške krepelje in druge slovenske dežele bodo sledile.

Ali se bo mogla razviti nova taktika v Hrvatsko-slovenskem klubu po odstopu

Dve oceni.

I.

(Ljubljanski Zvon 1914 št. 3, stran 131—135.)

Dr. Boris Zarnik, O bistvu življenja. Izdala Socialna Matica, Gorica 1913, s 6 podobami 96 str. Broš. 1⁸⁰ K.

V razpravi pod zgornjim naslovom nas vodi pisatelj na polje, na katerem še kipi in šele počasi dozoreva znanstveno spoznanje in kjer se dotikajo zadnje meje mnogih, po metodi bistveno različnih znanstev. V uvodu obrazloži avtor temeljne znake živih bitij in preide na to, k vprašanju, v koliko veljajo zakoni, ki jim sledita energija in snov v mrtvi prirodi, tudi za živa bitja. S tem korakom pa je moral stopiti pisatelj na kritično polemična tla. Kajti ravno pri motrenju organizmov s fizikalno kemiškega stališča uvidimo, da kljub vsej sorodnosti v snovni

zgradbi mrtvih in živih teles, kljub vsej veljavnosti energetičskih zakonov za živa bitja, kljub vsem bolj ali manj posrečenim analogijam za gotove primitivne funkcije organizmov — rezultira pri celi analizi še vedno bistven ostanek, ki ga za enkrat ne moremo razrešiti, in ki tvori ravno »bistvo življenja«. Ta nereseni ostanek pa vsebuje prav oni preporni tema, ki ga materialisti in dualisti, solipisti in neovitalisti rešujejo vsak po svoje; in koncem vseh koncev se pojavlja vedno isto vprašanje: »Kakšno je razmerje med telesnimi in duševnimi pojavi?«

Skozi ta labirint raznih mnenj vodi pisatelj čitatelja in pride do zaključka popolne enotnosti mrtve in žive prirode.

V opombah, ki tvorijo polovico cele brošure, razlaga pisatelj razne nauke fizike, kemije, fiziologije, psihologije in tudi metafizike, ki se jih je pri svojem postopanju moral dotakniti in ki nam obenem pričajo, da se gibljejo na mejnem polju

znanstvenega spoznavanja. (Nadaljevanje glej v Zvonu 1914 str. 132—135),

Dr. P. Grošelj.

II.

(Ljubljanski Zvon 1914, februaraska številka str. 101.)

Ferd. Seidl, Geološki izprehodi po Goriškem. Priloge: 2 zemljevidna načrta, 8 geoloških prereзов, 4 fotografske podobe. Izdala Socialna Matica, Gorica 1913, 8° 40 str. Broš. 1 K.

Po svojih »Kamniških alpah« slovenskemu čitajočemu občinstvu dobro znani pisatelj nam je v pričujoči brošuri opisal in razložil geološke zanimivosti Goriške zemlje. Teritorij, ki si ga je g. pisatelj izbral, je v arhitektonskem oziru izredno prozoren, in avtor je v njem jako spretno zasledil objekt, na katerem praktično demonstira temeljne nauke geološke vede. Toda tudi tam, kjer postaja snov nekoliko bolj krhka, jo razume pisatelj oblikovati;

in oblikuje jo na način, ki si ga more izbrati samo oni, ki pozna geološke odnošaje Goriške tako natančno in temeljito kakor prof. Seidl. Prav srečna ideja je bila, pričeti z geološko sedanjostjo in tako na dejstvih, ki jih čitatelj že pozna in razume, graditi geološko preteklost. V stvarnem oziru bi posebno poudarjal, da pisatelj neprestano naglaša tesne in interesantne odnošaje med današnjo morfologijo Goriške zemlje in njeno preteklostjo. In pisatelj bo največjo hvaležnost žel od onih čitateljev svoje razprave, ki si bodo na lastne oči ogledali interesantne pokrajine, in ki pri tem pogledu pokrajine ne bodo samo estetsko občudovali, temveč tudi historičsko razumeli. Knjiga je opremljena s primernimi ilustracijami, predvsem z mnogimi nazornimi profili, ki so večinoma originali g. pisatelja. Knjižica je tudi širšemu občinstvu jako priporočljiva.

Dr. P. Grošelj.

dr. Šusteršiča s predsedniškega mesta? Ali neha odslej tisto znano lovenje strankarskih koristi v neizmerno škodo obče-slovenskih koristi? Ali neha ono protislo-vansko udinjanie vladi v naših jugoslo-vanskih pokrajinah, naperjeno proti Sr-bom? Kako je govoril dr. Korošec v de-legacijah? Ali bo mogoče odslej dobiti pot, po kateri bi se ustvaril na Dunaju ju-goslovanski parlamentarni klub, obsega-joč slovenske, hrvaške in srbske poslan-ce? Ali bo eliminirala V. L. S. svoje po-sebne dosedanje strankarske obzire, če-sto združene s splošno škodo Jugoslova-nom, ter se postavi na splošno naše jugo-slovansko stališče, imajoč pred očmi vse-obče koristi troimenega jugoslovanskega naroda?!

Tako kakor doslej ne gre več naprej — in tako ne sme biti več. **Slovenski Ko-rošec umira, Nemec pa sedi že v Trstu!** In v takih časih naj bi še prevladavale pogubne strankarske koristi nad našimi splošnimi, v takih časih naj bi bile vodilne odgovorne moči naše politike orodje v rokah vlade ter bi pomagale cepiti Jugo-slovane! Kam potem? V pogubo, v na-rodno smrt.

Želimo korenite premembe. Ta pre-memba je potrebna najprej v S. L. S., po-tem more priti do tega, da bodo sloven-sko-hrvatsko-srbski interesi v naših de-želah po poslancih našega troimenega na-roda na Dunaju enotno, smotreno, dobro in koristno zastopani.

Barbarstvo se nadaljuje.

Po slavni graških in dunajskih pre-tepah, ko so si laški in nemški dijaki doka-zovali svoje kulturno stališče z gorjačami, psovkami in divjaštvom, je nastopilo še laško dijaštvo na Revoltelli, da prekosi v divjaštvu svoje mojstre na nemških uni-verzah. Poročali smo že, kako so se zad-njič navalili na jugoslovanske dijake, po-ročali tudi, kako so se zvezali laški dijaki s sodrgo iz Starega mesta in napadli jugo-slovanske dijake na Aquedottu, danes mo-ramo poročati o novem barabstvu laške-ga dijaštva na Revoltelli, o novem nji-hovem divjaštvu.

Prvi napad na Revoltelli sami, po-samezni napadi po tržaških ulicah so si-cer celemu svetu pokazali, da pljujejo la-ški dijaki na dostojnost, le kuratorij Re-voltelle ni hotel tega videti in je zaprl oči, da so mogli laški dijaki nemoteno divjati. S svojo pasivnostjo je dal kuratorij šole potuho laškemu dijaštvu, delajte kar ho-čete, mi tega ne vidimo. Ali ne samo s pa-sivnostjo se je zadovoljil kuratorij, **profe-sorji sami so se pridružili vrstam divjakov** in hujskali laške dijake na jugoslovanske kolege in izzivali z nesramnimi opazkami jugoslovansko dijaštvo. Je to brezprime-ren škandal, da odobrava profesor v šoli divjanje sodrge. Če si dovoljujejo profes-orji take brezobraznosti, potem pač ni čuda, da dobe dijaki pogum tudi za naj-večje barabstvo.

Ko so šli jugoslovanski dijaki včeraj ob desetih med odmorom na ulico so zapazili gruče sumljivih ljudi, pri katerih se je nahajal po en laški akademik ki je kazal na posamezne Jugoslovane, češ, po končanem pouku pa udarite po njih. Ta-koj je bilo jugoslovanskim dijakom jasno, da pripravljajo Italijani **organiziran napad** in zato se niso več vrnili, marveč so od-šli k dr. Slaviku, kjer so razložili ves po-ložaj. Ko je nato deputacija Jugoslovanev zahtevala pri policiji potrebno varstvo, je obljubil policijski podravnatelj dr. Mah-kovec, da stori vse potrebno.

Dopoldanski dogodki pa so bili le uvertura k popoldanskim. Ko so se ob petih popoldne končala predavanja, so hoteli oditi z zavoda jugoslovanski dijaki. Pa laško divjaštvo je to preprečilo. Na hod-niku, stopnišču in v veži so stale gruče laških dijakov, vsi oboroženi z gorjačami. Jugoslovanski dijaki, neoboroženi in **po-polnoma obkoljeni od drhali** niso mogli ukreniti ničesar drugega, kakor da so šli k ravnatelju, ki je tudi dosegel, da so šli laški dijaki z zavoda. Komaj pa je odšel ravnatelj, ko so zopet vdrli laški dijaki v zavod in se od vseh strani ko besni psi vrgli na malo, neoboroženo četo Jugoslo-vanov. **Vnel se je strahovit pretep.** Naši so se branili z vsem, kar so dobili v roke, udarjali in odbijali brez pardona, ker šlo je za življenje. In že se je plegla nekoliko strast, ko pribesni v sobo znani Sandulin in se z veliko gorjačo navalili na hrvaškega dijaka. Ali k sreči je dotični dijak prestřl-gel oba udarca, drugače bi bil gotovo po-bit na tla. Ko pa je Sandulin zamahnil v tretje, da pobije Hrvata Stjepana Sis-goreo, je ta odskočil potegnil revolver in ustrelil Sandulina v levo roko.

Strel je preplašil Italijane za hip, ali kmalu so se vrnili in se hoteli še besnejše navaliti na Jugoslovane. Zato pa je Sis-goreo skočil k oknu in ustrelil dvakrat, da je tako opozoril policijo, ki je tudi takoj prišla v sobo. Z napetimi revolverji je po-licija preiskala dijake in ni našla pri no-benem jugoslovanskemu dijaku nobenega orožja, ker Sisgoreo se je takoj sam javil, da je ustrelil, da si ohrani življenje in je tudi takoj izročil revolver. Več uspeha je pa imela policija pri Italijanih, kjer je na-brala cel arzenal gorjač, našla je pa tudi bokserje.

Ranjencev je pet in sicer Sangulin in pa Hrvatje: Petrovič, Lulić, Ilić in pl. Tommaseo. Policija je zaslišala takoj Ju-goslovane in nato je aretirala šest Italia-nov. Od Jugoslovanev je aretiran le Sis-goreo, a tudi ta bo kmalu izpuščen, ker oglasile so se uradne priče, da so hoteli vreči Italijani njega skozi okno na ulico. Uspeh tega najnovejšega barabstva je, da je Revoltella zaprta, da pripravljajo Italijani velikanske demonstracije, da pa vidijo danes tudi vsi Jugoslovani jasno pred seboj svetel cilj — **da mora jugoslo-vanski Trst končati taka barabstva!**

Občinske volitve v Gorici.

Izkaznice

za občinske volitve že dobivajo volilci. Vsak volilec naj pazi, da ne izgubi izkaz-nice, shranite jo dobro! Vsak pa naj tudi pogleda, če je ime in priimek prav pisano in če je naveden pravi značaj. Znan nam je slučaj, da je dobil volilec izkaznico, na kateri njegov značaj ni točno označen. To bi lahko služilo komisiji v to, da zavrže tak glas. Tega pa ne sme biti. **Vsak naš glas mora biti veljaven.** Torej pozor! Kdor bi bil netočno označen, naj si preskrbi pravilno izkaznico ali sam ali potom Narodnega odbora.

Dan volitev

še ni določen. Najbrže bodo že koncem marca in začetkom aprila. **Za volitev iz III. razreda bi bil naprimernejši dan — nedelja!** Politična oblast naj upošteva to željo volilcev!

»Ščavo« gre na dan!

Lahi strmijo in tožijo po.... nekda-njih lepih časih, ko so strahovali Sloven-ce in so se ti pollaščevali kar po vrsti. Ko-liko žaljenja smo prestali, koliko ščavov-je bilo nam vrženih na glavo, koliko grdih psovk izrečenih k slovenskemu imenu! Umirili so se počasi in »ščavi« prihajajo iz njihovih ust le še na skrivnem.... Pa naj le psujejo in nas zaničujejo, »ščavo« gre na dan in si hoče pridobiti svoje pra-vice v Gorici, ki je glavno mesto sloven-skega dela dežele!

Vsi na volišče,

vsi, ki čutijo, da je potrebna korenita prememba v mestnem gospodarstvu. Kdor bo volil za kamoro, bo volil same-mu sebi v škodo. Saj vendar vsak vidi, kako je mesto zanemarjeno pa kako ob jednom tiči globoko in dolgovihi. **Na strani opozicije je mesto vsakega poštenega vo-lilca, te ali one narodnosti v Gorici, ker opozicija hoče priboriti goriškemu mestu boljše čase!**

Laški trgovci in obrtniki

v Gorici naj dobro premislijo, kaj store ob letošnjih občinskih volitvah. Mislimo, da ne pojdejo na stran onih, ki so tako sovražni Slovincem ter s tem neizmerno škodujejo mestu, ker s tem bi najbrže ško-dovali sami sebi! — Naj storijo pa kakor hočejo — mi čujemo! In naša okolica tudi!

Kamora

nas je sleparila pri ljudskem štetju, njena zaslug je, da mesto propada in da ima polno dolga pa nimamo ne vodovoda ne kanalizacije, nič nimamo.... **Kamora je za-pravila tudi mestno avtonomijo in volitve izvrši vlada.** Zato pa mora grmeti te dni po Gorici le en glas: **Dol s kamoro!**

Politični pregled.

Nadomestna deželnozborska volitev na Notranjskem. — Kar so pokazale lan-ske splošne deželnozborske volitve, to se je ponovilo letos na Notranjskem. Kleri-kalni glasovi so močno padli, napredni narasli a zmagal je kandidat S. L. S. Jože Gostinčar, ki je dobil 3505 glasov dočim je imel napredni kandidat 2455 glasov.

Poslanska zbornica. — Naš parlament je ko aprilsko vreme. Vse govori o raz-pustu zbornice, v par urah pa je že kriza končana in parlament deluje. Čehi so na posredovalni predlog Poljakov opustili do torka obstrukcijo, v katerem času se mo-rajo vršiti med Čehi in Nemci pogajanja radi upostavitve ustave na Češkem. Vsled končane obstrukcije je začela zbornica razpravljati o brambni predlogi. Prvi je govoril domobranski minister Georgi, ki je iz političnih in vojaško-tehničnih vzrokov utemeljeval predlogo. Značilno za zmož-nost naših državnikov, ki so ustvarili slavno trozvezo, je sedeči stavek minis-tra: »Mi sicer vemo, kateri so danes naši prijatelji, ne vemo pa, kdo bo tedaj z nami, ko bi bi-lo tréba potegniti meč!« A kljub temu rešujemo skupno Albanijo, ki je za nas Eridino jabolko, vrženo med Avstrijo in Italijo od državnikov trojnega dogo-vora, da se konča tu sloga dveh držav v trenutku, ko se odloči zemljevid Evrope.

Spopadi med laškimi in jugoslovans-kimi dijaki na Dunaju. — Vsled laškega dijaštva na Revoltelli se je polastilo vse-

ga dunajskega jugoslovanskega dijaštva velikansko razburjenje. Ko so zasedli laš-ki dijaki na vse zgodaj rampo na vse-učilišču in peli izzivajoče pesmi, so jim od-govorili jugoslovanski dijaki s svojimi. Prišlo bi gotovo do hudih spopadov, da ni pravočasno ločila več sto mož broječa policijska četa nasprotne stranke. Spopa-di so se pa pozneje še večkrat ponovili.

Domače vesti.

500-letnica ustoličenja koroških voj-vod. — Dne 18. t. m. praznujemo Sloven-ci velik dan, petstoletnico, ko se je zad-njič uklonil ponosni koroški vojvoda iz ro-du Habsburžanov pred priprostim sloven-skim kmetom. Na slavne čase slovenstva spominja petstoletnica in prav je, da pra-znujemo v današnjih hudih časih spomin na srečnejšo preteklost, iz katere naj nam vzraste nov pogum, nova sila, da si izvo-jujemo svoja prava in svojo svobodo. O pomenu 500-letnice ustoličenja koroških vojvod in o zgodovini ustoličenja pa pri-občimo v prihodnji »Soči« daljši spis.

»Veleturist«. — Dolinar, ravnatelj delniške družbe praznuje v krogu svojih znancev 50-letni rojstni dan. Njegova so-proga, slavohlepnava Ivana, hoče narediti iz njega po sili pesnika neminljive slave in da tiskati za to slovesno priložnost pisma, ki jih je pisal g. direktor o svojih visokih turah. Prepisoval jih je pa iz nekega spisa dr. Planinca v sredi vesele družbe v Lju-bljani dočim je trepetala njegova boljša polovica za njegovo dragoceno življenje, ki bi ga lahko zgubil na Triglavski steni. Knjiga je črn oblak na vedrem čelu ve-seliaka Dolinarja. Njegova soproga je pa tudi povabila v Trst oba Podhostnika iz Boh. Bistrice, ki sta spremljala glasom pisem Dolinarja po nevarnih potih kot vod-nika. To je že grom za Dolinarja. Strela pa pride v podobi (II. dejanje) dr. Planinca; ki pa ljubi Dolinarjevo Milko izza zadnje-ga planinskega plesa v Ljubljani; prva hči Zora se pa zaljubi v mladega Pod-hostnika in on pa v njo, kar na ni prav dr. Poljancu, ki je zaljubljen v Zoro čez uše-sa. Drugo dejanje se vrši pri Podhostni-ku visoko v triglavskem gorovju. Sožalje

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dra-stičnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje živeca — Bolečino olajšujoče in okrepitveno sta-tosmano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik Dunaj,

Tuchlauben 9.

Dobiva se v Gorici v vseh lekarnah in mirodilnicah.

Na čudovit način najdeno sliko Matere Božje s Sv. Gore, ki jo je daroval patrijarh Gri-mani iz Ogleja l. 1544, slikal Bellini l. 1500

prodam

z vsemi listinami in garancijami.

lv. Gyra — Gorica.

Pomlad je tu!

Priporočila se pri nakupu pomladanskih novosti kakor: krasno modno blago za ženske obleke. — Trpežno sukno do najfinejšega angleškega sukna za moške obleke. — Velika zaloga potrebščin za šivilje in krojače. Lepa izbira solčnikov in dežnikov

domačo tvrdko

Ivančič & Kurinčič

GORICA

Gosposka ulica števil. 11.

Pozor!

Vzorci poštne prosti proti vrnitvi.

V nemški Airiki je našel nemški učejnjak dr. Hans Rak okostnjak človeka, o katerem trdi, da je iz predpotopne dobe.

Turški aviatik Nouri bej je hotel prileteti iz Carigrada v Egipt. Ko se je vzdignil v Jafi, da poleti v Jeruzalem, je padel v morje in se tako poškodoval, da je vsled poškodb umrl.

22 centimetrov visoke pete so sedaj najnovejša modna blaznost v Parizu. Peté morajo biti poleg tega posute z dragimi kamni, ker le take pete odgovarjajo predpisom mode. Sedaj si pa predstavite muko uboge samoučiteljice, kadar hodi z 22 centimetrov visokimi petami!

Znani tržaški aviatik Vidmar hoče poleteti iz Trsta v Rim na svojem monoplanu Bleriot. Ali iz Trsta direktno ne more vzleteti, ker se nahaja Trst v okrožju, kjer je tako vzletanje prepovedano; zato hoče odleteti v Rim iz Portorose. Plul bo iz Portorose do Ravene, tam se ustavi, potem iz Ravene čez Perugia v Rim. Ko bo letel nazaj, se ustavi v Raveni, iz Ravene poleti pa do Reke.

Porezane trte. — Čestokrat se čuje iz Istre, da so temu ali onemu vinogradniku porezali trte. Na Porečini se je pripetil zopet tak slučaj: porezanih je bilo trt trem posestnikom vinograda iz Poreča, enemu 340, drugemu 200, tretjemu 60. — Krivi so temu laški prenapeteži, ki sejejo prepir in narodno sovraštvo med istrske seljake.

Zastrupljenje s plinom. — V Osjeku v Slavoniji so našli gospodarico Danico Kostić mrtvo v njenem stanovanju. Umrla je vsled zastrupljenja s plinom vsled počene plinove cevi. Letos je to že šesti slučaj zastrupljenja s plinom v Osjeku.

Velika tatvina v Mariboru. — Posrečilo se je nekemu uzmoviču pred očmi postave in varuhov imovine v najbolj obljudeni ulici, v takozvani »Herren-Gasse« (Gospiska ulica), v kateri bi se smelo kaj takega najmanj zgoditi, ponoči od petka na soboto vlomiti v trgovino zlatarja Ilgerja ter od tam odnesti blago v znesku okrog 20.000 K. Odnese je 64 brilantnih prstanov, 22 dolgih ženskih verižic, 12 brilantnih uhanov, 12 močnih zlatih zapestnic, 6 belih safirnih uhanov, 3 takozvane tango-prstane in eno zlato zapestnico z damsko uro, ki je bila s 6 brilanti obrobljena. — Iz Gradca poročajo, da so že prišli na sled predrznemu vlomilcu. Dne 9. t. m. je prinesel nek človek v graško zastavljalnico več pri Ilgerju ukradenih reči. Moža, ki se zove J. Muzek, je po poklicu železničar, so prijeli. Preiskava bo dognala, ali imajo pravega tička pod ključem.

Otroci bisplohne smeli piti znate kave, temveč le dobro mleko s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Če se piše gorke ali mrzde, vselej je Kathreinerjeva popolnoma neškodljiva, upajajoča in sprota SVOJE priprave iz najboljšega slada jako krepljena.

Vprašajte, prosim, o tem Svojega hišnega zdravnika.

Razglasi.

V svrhu odmerjenja dohodnine za leto 1914 se v smislu § 201 postave z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 v obliki novele z dne 23. januarja 1914 drž. zak. št. 13 s tem pozivljajo oni delodajalci, kateri izplačujejo plače ali pokojnine posameznim osebam v znesku nad 1.600 K, da naznanijo v času od 15. marca do 15. aprila 1914, pristojni davčni administraciji oziroma c. kr. okrajnemu glavarstvu potom predpisanih tiskovin - ime, stanovanje in opravilo upravičenih prejemnikov kakor tudi višino in vrsto v lanskem letu izplačanih prejemkov.

V naznanilu je navesti oni znesek katerega so izplačani prejemki v davčnem letu predidčem letu — pri spremembi zgoraj omenjenega zglasilnega roka pa v glasilu predidči dvanajstmesečni dobi — resnično dosegli.

Ako prejemki niso celo leto obstojali ali se tekom leta spremenili, tedaj je način (nastop službe, zvišanje in zmanjšanje plače, izstop iz službe) in čas te spremembe (dan, v katerem je ta sprememba nastopila oziroma dan, od katerega naprej oziroma do katerega so se prejemki izplačali) kakor tudi letni znesek in faktično izplačani znesek.

Kazenske določbe za neresnična naznanila ali za opuščena naznanila se nahajajo v §§ 240, 241, 243 št. 6 in 244 postave z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inasrčanje za trgovce in obrtnike. Kolkno je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih za delati (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inasrčajo. Škoda ni majhna.

Dva stroja za pletiti nogavice,

skoraj nova, proda M. Hočevar v Gorici, ulica Canonica št. 4.

Iščete se v najem postilno v Gorici ali v bližnji okolici. — Naslov pove upravništvo. 53-1

„Viktorija“ tovarna za žitno kavo
Albert Pečevnik & komp.
Ljubljana
sprejme provizijske zastopnike. 52-1

Ura

z jeklenim okovom, na zadnji strani so ogrski dukati se je zgubila v soboto na poti, ki pelje ob Soči do Solkana in v Gorico. Pošten najditelj je naprošen, da jo odda proti dobri nagradi v Gorici, v vili Fromer, Solkanska cesta št. 15. 48-1

Kava ceneje!

Najfinejša Soja-Peri zrnata kava, povsod enako žgana, izvrstne dobrote izdatnosti. Ni kako žito ali slad. — Razpošilja se na vse kraje v Avstro-Ogrskem. Poštni zavoj netto kg 4 in pol za **K 480 franko.** Najcenejše in najboljše kavi enako blago. Pisati je na naslov: **Žgalnica kave „SANTOS“, Kr. Vinogradi 1573, Češko.**

Briljantna ekzistenca.

Za prodajo nove izvrstne kave (ne kaka pražena rž ali žito) se išče zastopnike, ki obiskujejo privatnike. Provizija 20%.

Uzorce za poskušnjo se pošlje zastonj!

Franc Maršner,
Kr. Vinogradi 1573, Češko.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem odprl v **Gosposki ulici št. 25** (v hiši gosp. Kuštrina) lastno

KROJAČNICO.

Potrebno znanje, ki sem si ga prisvojil kot obiskovalec rezaškega akademičnega tečaja na Dunju, večletna praksa kot rezač in poslovodja, mi dajajo upanje, da bom lahko zadostil vsem zahtevam sl. občinstva. Priporočam se sl. občinstvu v mestu in na deželi za obilna naročila. — Zajedno naznanjam, da imam v zalogi tudi veliko izbero finega in modernega blaga za vsakovrstne možke obleke. Zagotavljam točno in solidno postrežbo ter se prav tople priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Leopold Rijavec,

civilni in vojaški krojaški mojster.

18-1 **Gorica, Gosposka ulica št. 25.**

Naročite uzorce od novomodnega spomladanskega blaga pri tvrdki

Pregrad & Černetič
Gorica, „Trgovski dom“.

Zdravniki

priporočajo kot izvrstno zdravilo proti kašlju

Kaiserove
prsne karamele
s znakom „3 jelke“
milioni uporabljajo proti

Kašelj

zagrijenosti, zasliženosti, oslovskemu kašlju, katarju, boleznim v vratu in obvaruje proti prehladu.

6100 notarsko vid. zdravniških spraveval in od privatnikov jamčijo za **gotov uspeh.**

Ti bomboni vzbujajo tek in so jako okusni. Paketi po 20 in 40 vin., doze 60 vin. — Dobivajo se: G. Cristofolletti, c. kr. dvorni zalagatelj, L. Glinhich, lekarnar G. B. Pontoni, Ruggiero Karner, A. de Gironcoli, E. Mazzoli, mirodilnica, A. Zavadil, lekarna pri Mariji pomoč. v Vipavi, L. Jursche, lekarnar v Ajellu, Maks Kozower, lekarnar v Ajdovščini, G. Corbato, lekarnar v Trzinu, Robert Kastner, lekarnar v Tolminu in v vseh drugih lekarnah.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko!

TURŠKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto,
ker znašajo glavni dobitki vsako leto
400.000, 400.000, 400.000,
200.000, 200.000, in 200.000
zlatih frankov,

ker vsaka srečka mora zadeti najmanj
400 frankov,

ker je tedaj zanjo izdan denar, varno
naložen kot v hranilnici,

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši **1. aprila 1914!** I turška srečka in I srečka italijanskega rudečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 kron.

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani 5.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji. 34-3

I. Felberbaum - Gorica

Corso Gius. Verdi št. 11, Via Časerna št. 15

vis-a-vis izvoznega trga

Obleke za gospode, gospe in otroke

Perilo, nogavice, rokavice itd.

v veliki izberi.

Novosti: športne jopice in bluze.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & Cⁱ - Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala **Ljubljana**, podružnice: **Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Vloge na knjižice po 4³/₁₀₀, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.
Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskout menic.

Stavbeni krediti.

Preudjmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.

Delniška glavnica K 8.000.000

Rezervni zaklad K 1.000.000